

Luc Bonneux is arts en epidemioloog. Hij werkt momenteel in een verpleeghuis.

Luc Bonneux

Wij kunnen de weg wijzen naar een wereld waar geen kind wordt geboren als ongewenst

VINCENT BOON

Gidsland

Het is een van de zwartste herinneringen uit mijn artsenbestaan. Door de wandelgangen van mijn Congolese ziekenhuis loopt een veelkleurige stoet, vrouwen gehuld in bonte panjes. Het klaaglijke ululu, een hoge keelklank gemoduleerd door snelle bewegingen van hand en tong, snerpt door de lucht. Hoog boven hun hoofd dragen zij een berrie met een dode vrouw. En ze kijken erg boos naar me. De overleden dame blijkt een jonge tiener te zijn die de dag voordien op consultatie was geweest. Ze had veel buikpijn. De diagnose was eenvoudig: een zwangerschap van enige maanden. Ze hoopte dat ik daar wat aan ging doen. In Congo was (en is) abortus streng verboden. De bisschop hield ons scherp in het oog. Met veel katholieke verpleging was abortus ondoenlijk. Ik had haar vlotjes afgewimpeld. Ijayo, de volgende, graag. Ze had de poging tot eigenhandige abortus niet overleefd.

Terug in België verdween een opgewekt meisje plots uit mijn scoutsgroep. Veel later kwamen we erachter dat ze in een klooster in Wallonië was gaan bevallen. Haar baby, afgestaan voor adoptie, werd onmiddellijk weggenomen. Ze heeft nooit geweten wat er met haar kind is gebeurd. Jaren later pleegde ze zelfmoord; waarom weet ik niet. De vrolijke meid was nooit weergekeerd uit Wallonië. Toen ik medisch student was, vroeg mijn vriendin me hulp voor een zwanger meisje. Het was een publiek geheim dat in Roosendaal een door Belgen druk bezochte abortuskliniek draaide. Alles is daar goed verlopen. Legale afbreking van de zwangerschap was ook in Nederland pas mogelijk in 1984, maar er bestond voordien een gedoogbeleid. Moedige mensen hebben zo heel wat jonge vrouwen het leven gered. In 1990 volgde België, dit na sterk verzet van onder andere de faculteit Geneeskunde van de Katholieke Universiteit Leuven.

Verachting van de vrouwelijke seksualiteit is inderdaad ver van exclusief voor moslimextremisme. Een van de eerste daden van de zelfverklaarde vrouwenschender, president Trump, was het stopzetten van Amerikaanse overheidssteun aan organisaties die iets te maken hebben met abortus. Hij heeft dit niet zelf bedacht. Dit beleid, bekend als de Global Gag Rule, is ingesteld door Ronald Reagan en overgenomen door de opeenvolgende republikeinse presidenten. Die bedienen hun christenfundamentalistische achterban en hebben van een voorloper uit de jaren 1950 een achterblijver in de 21ste eeuw gemaakt. In de VS worden vierentwintig per duizend tienermeisjes zwanger, in Nederland nog drie. Jaarlijks worden wereldwijd nog 20 miljoen illegale abortussen uitgevoerd waaraan 40 duizend vrouwen overlijden. Dat is veel minder dan vroeger. Maar het blijven 40 duizend slachtoffers van procreatiepaternalisme gehuld in een jasje van godsdienst. Wie wil walgen en huiveren: lees het wiki-lemma '*self induced abortion*'. Dit kan nooit een rechtvaardige prijs zijn voor liefde of lust, laat staan voor geweld en verkrachting. Het was dan ook een licht hilarische schok toen (uittredend) minister Ploumen tegen de Global Gag Rule in het She Decides-fonds oprichtte (shedecides.com). Dit fonds steunt vrouwen om te bevallen van gewenste en geliefde kinderen. Ik vond mijn oude gidsland weer. België wachtte dit keer niet en voegde zich bij Nederland. Wij, het volk van de lage landen, kunnen de weg wijzen naar een wereld waar geen kind wordt geboren als ongewenst. Waar de wet vrouwen beschermt in plaats van hen te dwingen tot de gruwel van een illegale abortus dan wel van een ongewenst kind. Nog steeds wandelt er een kleurrijke stoet klaagvrouwen door mijn herinnering. Dat had niet gehoeven. Toen niet, nu niet, nooit meer. ■